

Mr. sc. Mirjana Mahović Komljenović, dipl.oec.

Povećanje osobnog odbitka, izmjena koeficijenata za uzdržavane članova, nove stope poreza na dohodak i ukidanje prireza prema izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak

U Narodnim novinama br. 114/2023. od 4. listopada 2023. godine objavljen je porezni paket kojim se u šestom krugu porezne reforme mijenja 9 zakonskih propisa. U poreznom paketu nalaze se i izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak, čije bi odredbe s ciljem smanjenja ukupnog poreznog opterećenja zbog ukidanja prireza kojeg propisuju jedinice lokalne samouprave, trebale omogućiti rast plaća građanima s najnižim primanjima te povećanje njihovog životnog standarda. Na kraju članka dan je prikaz najznačajnijih odredbi ostalih Zakona koje stupaju na snagu 1. siječnja 2024. godine.

1. UVOD

Izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak odnose se na novi način utvrđivanja poreznih stopa, povećanje neoporezivog dijela dohotka ili osnovnog osobnog odbitka na 560,00 eura, izmjenu koeficijenata koji se koriste pri izračunu uvećanog osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji te invalidnost kao i povećanje poreznih stopa za ostvarene konačne dohotke fizičkih osoba.

Kako bi se pojednostavnio sustav i utvrdilo oporezivanje primjenom samo jedne porezne stope na sve vrste dohodaka, na način da se dva javna davanja koja se ubiru zajedno, ujedine u jedno davanje, ukida se prirez koji se plaća na utvrđeni iznos poreza na dohodak. No istovremeno se jedinicama lokalne samouprave omogućuje određivanje poreznih stopa na način da zadrže željenu razinu prihoda od poreza na dohodak u skladu s njihovim potrebama. Prema navedenom, ukidanjem prireza porezu na dohodak, pojednostavljuje se cjelokupni sustav u oporezivanju dohotka u RH, što doprinosi povećanju fiskalne autonomije jedinica lokalne samouprave, kojima se daje mogućnost da u svojim Odlukama određuju visinu stopa poreza na dohodak u granicama utvrđenim zakonom, te na taj način prikupe visinu prihoda koja im je potrebna za ostvarivanje planiranih zadaća.

Radi zakonskih izmjena te ukidanja prireza porezu na dohodak, gradovi i općine imaju obvezu tijekom četvrtog kvartala ove godine, donijeti odluku o visini stopa poreza na dohodak zbog objave u Narodnim novinama do kraja godine, a po kojim stopama će se plaćati porez na dohodak 1. siječnja 2024. godine. Stoga, neke od izmjena Zakona o porezu

na dohodak, stupaju na snagu danom objave u Narodnim novinama što znači 4. listopada 2023. godine, dok će se izmijenjene odredbe o novim osobnim odbicima, stopama poreza na dohodak i poreznoj osnovici, primjenjivati od 1. siječnja 2024. godine.

2. IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O POREZU NA DOHODAK S PRIMJENOM OD 1. SIJEČNJA 2024. GODINE

➤ Povećanje osnovnog osobnog odbitka s 530,90 eura na 560,00 eura

Uz primjenu fiksnog tečaja konverzije osnovi osobni odbitak od 4.000,00 kn s primjenom od 1. siječnja 2023. godine iznosi 530,90 eura.

Prema **izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 114/23. dalje: Zakon)** od 1. siječnja 2024. godine iznos osnovnog osobnog odbitka se povećava s 530,90 eura na iznos od 560,00 eura. Istovremeno se briše *osnovica osobnog odbitka*, koja je utvrđena u iznosu od 331,81 eura /2.500,00 kn, što znači da se neoporezivi primici utvrđuju primjenom izmijenjenih koeficijenata i osnovnog osobnog odbitka, a ne više promjenom na osnovicu osobnog odbitka.

Sukladno navedenom, poreznom se obvezniku ostvareni dohodak umanjuje za osnovni osobni odbitak u visini od 560,00 eura i to za svaki mjesec poreznog razdoblja za koji se utvrđuje i plaća porez na dohodak, a navedeni iznos osnovnog osobnog odbitka koristi se i pri izračunu uvećanog osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji te invalidnost ako postoji.

➤ Izmjena koeficijenata za uzdržavane članove i invalidnost/tjelesno oštećenje

Prema izmjenama i dopunama Zakona, promijenjeni su i koeficijenti koji se koriste pri izračunu uvećanog osobnog odbitka po osnovi uzdržavanih članova uže obitelji i invalidnosti/tjelesnog oštećenja poreznog obveznika, te zaokruživanjem tih iznosa na način koji je jednostavniji za primjenu. Iako je koeficijent za prvo dijete smanjen s 0,7 na 0,5, pri zaokruživanju iznosa za uzdržavane članove, porezni obveznici neće biti u financijski nepovoljnijem položaju u odnosu na položaj u kojem su bili prije zaokruživanja tih iznosa, budući se koeficijenti za uzdržavane članove i invalidnost, primjenjuju na uvećani osobni odbitak.

Sukladno izmjenama i dopunama Zakona s primjenom od 1. siječnja 2024. godine, promijenjeni iznosi osobnog odbitka za uzdržavane članove i invalidnost/tjelesno oštećenje poreznog obveznika, izračunavaju se primjenom propisanih koeficijenata i osnovnog osobnog odbitka, a prikazani su u tabeli u nastavku.

Tabela br. 1. Iznosi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje od 1. siječnja 2024. godine

	PRIMJENA DO 31.12.2023. - koeficijenti prema osnovici osobnog odbitka od 331,81 eura		PRIMJENA OD 1.1.2024. - koeficijenti prema osnovnom osobnom odbitku od 560 eura	
Osnovni osobni odbitak		530,90		560,00
Uzdržavani član	0,7	232,27	0,5	280,00
1. dijete	0,7	232,27	0,5	280,00
2. dijete	1,0	331,81	0,7	392,00
3. dijete	1,4	464,53	1,0	560,00
4. dijete	1,9	630,44	1,4	784,00
5. dijete	2,5	829,53	1,9	1.064,00
6. dijete	3,2	1.061,79	2,5	1.400,00
7. dijete	4,0	1.327,24	3,2	1.792,00
8. dijete	4,9	1.625,87	4,0	2.240,00
9. dijete	5,9	1.957,68	4,9	2.744,00
Invalidnost	0,4	132,72	0,3	168,00
Invalidnost 100%	1,5	497,72	1,0	560,00

Prema izmjenama zakonskih odredbi, doći će do poreznog rasterećenja poreznih obveznika u vidu smanjenja porezne obveze čime se povećava raspoloživi dohodak kao i životni standard građana s najnižim ostvarenim dohotkom od nesamostalnog rada, a što će utjecati i na povećanje njihove potrošnje.

➤ **Povećanje iznosa godišnje i mjesečne porezne osnovice**

Prema izmjenama čl. 19. Zakona, godišnji porez na dohodak plaća po nižoj poreznoj stopi ali na povećanu **godišnju poreznu osnovicu do visine 50.400,00 eura** umjesto dosadašnjih 47.780,28 eura, te po višoj poreznoj stopi na dio porezne osnovice koja prelazi iznos od 50.400,00 eura.

Prema izmjenama čl. 24. Zakona, povećava se i **mjesečni iznos porezne osnovice** na koju se obračunava predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada, primjenom niže porezne stope na mjesečnu poreznu osnovicu **do visine 4.200,00 eura** umjesto dosadašnjih 3.981,68 eura, te više porezne stope na mjesečnu poreznu osnovicu koji prelazi iznos od 4.200,00 eura.

Tabela br. 2. Godišnja i mjesečna porezna osnovica od 1.siječnja 2024. godine

Porezne stope	Ako predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ne donese odluku	Godišnja porezna osnovica	Mjesečna porezna osnovica

niža	20%	do 50.400,00 eura	do 4.200,00 eura
viša	30%	iznad 50.400 eura	iznad 4.200,00 eura

Prema navedenom, pri obračunu mjesečnog predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada, primjenjuju se viša i niža porezna stopu koju određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave u granicama propisanom Zakonom o porezu na dohodak i to donošenjem vlastite Odluke.

➤ **Visina poreznih stopa koju za godišnje dohotke određuje predstavničko tijelo jedinca lokalne samouprave svojom Odlukom**

Prema novom čl. 19.a Zakona, predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave može svojom odlukom propisati visine poreznih stopa u granicama propisanim Zakonom, koje su u odnosu na važeće stope poreza na dohodak, uvećane za maksimalni mogući prirez, a što je prikazano u tabeli u nastavku.

Tabela br. 3. Niža i viša stopa poreza na dohodak

BROJ STANOVNIKA OPĆINE / GRADA	NIŽA STOPA POREZA NA DOHODAK U GRANICAMA OD	VIŠA STOPA POREZA NA DOHODAK U GRANICAMA OD
Općina	15% do 22%	25% do 33%
grad s manje od 30.000 stanovnika	15% do 22,40%	25% do 33,60%
grad s više od 30.000 stanovnika	15% do 23%	25% do 34,50%
Grad Zagreb	15% do 23,60%	25% do 35,40%

Općine koje su do sada mogle propisati prirez porezu na dohodak do 10%, moći će odrediti stopu poreza na dohodak od 15% do 22% za nižu stopu i 25% do 33% posto za višu.

Primjer izračun: niža stopa poreza na dohodak 20% x stopa prireza 10% = 22%;

viša stopa poreza na dohodak 30% x stopa prireza 10% = 33%

Za gradove do 30 tisuća stanovnika, koji su mogli propisati prirez porezu na dohodak do 12%, novi raspon određivanja poreza na dohodak je između 15% i 22,4 % za nižu stopu i 25% i 33,6 % za višu stopu.

Za gradove s više od 30 tisuća stanovnika koji su do sada mogli imati prirez do 15%, raspon poreznih stopa je od 15% do 23,0% za nižu stopu te 25% i 34,5% za višu stopu.

Za Grad Zagreb u kojem propisana stopa prireza iznosi 18%, raspon u kojem može odrediti nižu stopu poreza na dohodak je od 15% do 23,6 %, a višu od 25% do 35,40%.

Prema navedenim izmjenama zakonskih odredbi, raspon više i niže stope poreza na dohodak, ovisi o veličini jedinice lokalne samouprave.

Budući su prihodi radi ukidanja prireza porezu na dohodak manji, na taj način se gradovima i općinama omogućuje da zadrže željenu razinu prihoda, a da pri tom porezni obveznici ne budu u financijski nepovoljnijem položaju.

Nižu i višu stopu poreza na dohodak, predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave utvrđuje donošenjem Odluke koja se objavljuje u Narodnim novinama, najkasnije do kraja studenog tekuće godine, sa stupanjem na snagu 1. siječnja iduće godine, a primjenjuje se do donošenja nove odluke. Stoga su jedinice lokalne samouprave Odluku svog predstavničkog tijela, dužne dostaviti Ministarstvu financija, Poreznoj upravi u roku od osam dana od dana njezina donošenja radi objave na mrežnim stranicama Porezne uprave.

Navedeno znači da je **za primjenu od 1. siječnja 2024. godine, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave potrebno donijeti Odluku kojom se određuje visina poreznih stopa, te istu objaviti u Narodnim novinama do kraja 2023. godine.**

Međutim, ako predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ne donese odluku kojom će propisati visinu poreznih stopa u propisanom roku, tada se određuje stopa poreza na dohodak od 20% na poreznu osnovicu do visine 50.400,00 eura i 30% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 50.400,00 eura.

➤ **Predujam poreza na dohodak od drugog dohotka**

Prema izmijenjenim odredbama čl. 40.st.1. Zakona, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka koji se ne smatra konačnim, plaća se po odbitku, primjenom niže porezne stope utvrđene prema čl. 19.a Zakona, odnosno prema nižoj poreznoj stopi koju će odrediti u svojoj odluci grad ili općina.

Prema važećim odredbama Zakona koji se primjenjuje do 31. prosinca 2023. godine, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka plaća se po odbitku, po nižoj poreznoj stopi od 20% bez obzira na visinu porezne osnovice te uvećava za propisanu stopu prireza.

Nastavno se prikazuje primjer obračuna dohotka od nesamostalnog rada za fizičku osobu koja ima ugovorenu bruto plaću u iznosu od 2.000,00 eura i uzdržava jedno dijete, a prema novim koeficijentima za uzdržavane članove i novoj poreznoj osnovici od 1. siječnja 2024. godine. Prebivalište fizičke osobe je u Gradu Zagrebu u kojem niža porezna stopa iznosi 23,60% a primjenjuje se na mjesečnu poreznu osnovicu do 4.200,00 eura. Fizička osoba će ostvariti višu neto plaću od siječnja 2024. godine za 18,14 eura.

Red.br.	Opis	Obračun plaće do 31.12.2023.	Obračun plaće od 1.1. 2024.
---------	------	---------------------------------	--------------------------------

1.	Ugovorena bruto plaća u eurima	2.000,00	2.000,00
2.	MO I stup 15%	300,00	300,00
	MO II stup 5%	100,00	100,00
3.	DOHODAK (1-2)	1.600,00	1.600,00
4.	Osobni odbitak	530,89+232,27 763,16	560+280 840,00
5.	Porezna osnovica (3-4)	836,84	760,00
6.	Porez po stopi od	20% 167,37	23,60 179,36
7.	Prirez Grad Zagreb	18% 30,13	-
8.	Ukupno porez i prirez (6+7)	197,50	179,36
9.	Neto plaća za isplatu (3-8)	1.402,50	1.420,64
10.	Razlika povećanja plaće od 1.1.2024.		18,14

3. POVEĆANJE POREZNIH STOPA NA KONAČNE DOHOTKE FIZIČKIH OSOBA

Kako bi radi ukidanja prireza, jedinicama lokalne samouprave bilo omogućeno zadržavanje željene razine prihoda, izmjenama Zakona povećale su se porezne stope koje se primjenjuju na konačne dohotke, osim konačnog drugog dohotka po osnovi privremenih odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi, čija stopa ostaje nepromijenjena i iznosi 10%.

Povećane porezne stope koje se primjenjuju na konačne dohotke od 1. siječnja 2024. godine, prikazane su u tablici.

Tabela br. 4. Povećane porezne stope na konačne dohotke od 1. siječnja 2024. godine

Red.br.	Vrste konačnih dohodaka fizičkih osoba	Porezne stope do 31.12.2023.	Porezne stope od 1.1.2024.
1.	Dohodak od najma/zakupa	10	12
2.	Dohodak od imovinskih prava	20	24
3.	Dohodak od otuđenja nekretnina i imovinskih prava	20	24
4.	Dohodak od otuđenja posebne vrste imovine	10	12
5.	Dohodak od kamata	10	12
6.	Dohodak od izuzimanja imovine i korištenja usluga	30	36
7.	Dohodak po osnovi dodjele ili opsijske kupnje vlastitih dionica	20	24
8.	Dohodak po osnovi dividende ili udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu	10	12
9.	Dohodak po osnovi kapitalnih dobitaka od otuđenja financijske imovine te od otuđenja udjela u kapitalu	10	12

10.	Dohodak po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena	30% uvećano za 100%	36% uvećano za 100%
11.	Dohodak po osnovi povrata doprinosa	30	36
12.	Dohodak od samostalne djelatnosti koji se oporezuje paušalno	10	12

Primjer obračuna poreza na dohodak od 1. siječnja 2024. godine s osnove dohotka od imovine za najam poslovnog prostora, za fizičku osobu s prebivalištem u Gradu Zagreb, ako mjesečna najamnina iznosi 1.100,00 eura, prikazan je u nastavku.

OPIS	do 31.12.2023. u eurima	od 1.1.2024. u eurima
ugovorena najamnina	1.100,00	1.100,00
paušalni izdatak 30%	330,00	330,00
ostvareni dohodak	770,00	770,00
porez na dohodak – stope 10% /12%	77,00	92,40
prirezi 18%	13,86	-
ukupna porezna obveza	90,86	92,40
neto iznos za isplatu	1.009,14	1.007,60
razlika neto iznosa		1,54

Radi povećanja stope poreza na dohodak od 10% na 12%, u prikazanom primjeru je vidljivo i povećanje ukupne porezne obveze za fizičku osobu od 1. siječnja 2024. godine u iznosu od 1,54 eura.

4. OSTALE IZMJENE ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

➤ **Zaokruživanje neoporezivog iznosa premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja na viši iznos**

Radi jednostavnosti u primjeni, izmjenama Zakona neoporezivi iznos premije dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika, uz njegov pristanak, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu registriranom u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje, zaokružuje se na viši iznos, odnosno s 66,37 eura na **67,00 eura** za svaki mjesec poreznog razdoblja te s 796,44 eura na **804,00 eura godišnje**. To znači da se na iznos od 67,00 eura mjesečno odnosno 804,00 eura godišnje ne plaća porez na dohodak.

➤ **Primici po osnovi nagrada odnosno napojnice za dobro obavljenju uslugu od strane trećih osoba**

Budući u sektoru uslužnih djelatnosti i turizmu (restoranima, hotelima i dr.) postoji velik broj poduzetnika kojima poslovanje ovisi o dobroj usluzi zaposlenih osoba, treće osobe kao korisnici tih usluga dobrovoljno daju nagrade zaposlenim osobama koje su u praksi poznate kao napojnice. Budući se u ovom slučaju radi o primicima koje ostvaruju fizičke osobe, a za koje u sustavu poreza na dohodak nije izrijekom uređen njihov porezni tretman, ukazala se potreba za preciznim određenjem tog primitka u sustavu porezu na dohodak.

Stoga je novim čl. 78.b. Zakona, propisano utvrđivanje poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi nagrade za dobro obavljenju uslugu (napojnice).

Na primitke po osnovi napojnica, koje su ostvarene do propisanog iznosa, ne plaća se porez na dohodak. Međutim, razlika isplaćena iznad propisanog neoporezivog iznosa podliježe oporezivanju u okviru konačnog drugog dohotka po stopi od 20%. S tim u vezi dopunjuje se odredba kojom se daje ovlast ministru financija da visinu neoporezivog iznosa napojnice, uredi Pravilnikom o porezu na dohodak, a prema dosadašnjim najavama, neoporezivi iznos napojnice iznosio bi 3.360,00 eura godišnje.

Ako zaposlenici napojnice primaju u gotovu novcu, mogu nastati viškovi ili manjkovi u blagajni poslodavca, a problem evidentiranja napojnica postoji i kada se iznos napojnice zaprimi preko poslovnog računa. Radi navedenog se poduzetnicima omogućuje evidentiranje napojnica koje zaprimaju njihovi posloprimci kroz prijavljivanje u sustavu fiskalizacije. Stoga se sustav fiskalizacije nadograđuje na način da se od 1. siječnja 2024. godine omogućava dostava podataka te prijavljivanje iznosa o napojnicama putem elektroničke veze. Radi navedenog se izmijenio i Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 133/12 – 114/23.).

Nadalje, porez na dohodak obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju isplatelji primitaka do 15. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem su ostvareni primici. Jednako tako isplatelji primitaka su obvezni Poreznoj upravi dostavljati izvješća o isplaćenim primicima po osnovi kojih se utvrđuje drugi dohodak te obustavljenom i uplaćenom porezu na dohodak, u propisanom roku, na Obrascu JOPPD.

Prema novom čl. 83.st.5. Zakona, Porezna uprava može putem sustava ePorezna, temeljem podataka iz svojih službenih evidencija, omogućiti isplateljima primitaka **uvid** u podatke koji se odnose na isplaćene neoporezive primitke po osnovi nagrade za dobro obavljenju uslugu (napojnice). U slučaju uočenih nepravilnosti, Porezna uprava može naknadno od isplatelja napojnice zatražiti ispravak podnijetog izvješća po primatelju.

Jednako tako propisana je novčana kazna za isplatitelje primitaka koji utvrđuju drugi dohodak po osnovi nagrade za dobro pruženu uslugu (napojnice) ako ne uplate ili uplate manji porez na dohodak od drugog dohotka.

➤ **Izjednačavanje poreznog tretmana primitka u naravi ostvarenog po osnovi dodjele ili opcijske kupnje vlastitih dionica i poslovnih udjela**

Prema izmjenama čl. 68. Zakona, dohotkom od kapitala smatraju se i primici u naravi članova uprave trgovačkih društava, a koje ostvaruju putem dodjele ili opcijske kupnje vlastitih dionica **te udjela u društvu.**

Na taj način izjednačavanjem poreznog tretmana primitaka u naravi koji se ostvaruje po osnovi dodjele ili opcijske kupnje vlastitih dionica i poslovnih udjela, radnici zaposleni u društvima s ograničenom odgovornošću, neće biti u nepovoljnijem položaju u odnosu na radnike zaposlene u dioničkom društvu.

➤ **Promjena roka za plaćanje poreza po godišnjoj poreznoj prijavi za samostalnu djelatnost**

Radi učestalih primjedbi poreznih obveznika koji obavljaju samostalnu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja a vezano za obvezu plaćanja poreza na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi, uočena je mogućnost rasterećenja poreznih obveznika na način da se porez na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi, plaća sa zadnjim danom roka za podnošenje.

Prema čl. 46.st.7. Zakona, rok za plaćanje poreza po konačnom obračunu poslovanja za samostalnu djelatnost, određuje se 28. veljače tekuće za prethodnu godinu, a neovisno od dana podnošenja godišnje porezne prijave (odmah po završetku kalendarske godine kao poreznog razdoblja a ranije do zadnjeg dana u veljači). Novi rok za plaćanje obveze poreza na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi, primjenjuje se već u postupku godišnjeg obračuna poreza na dohodak za 2023. godinu i nadalje, a kako je to propisano u prijelaznim i završnim odredbama Zakona.

➤ **Uvećanje osobnog odbitka za dana darovanja iznad propisanog iznosa od 2%**

Sukladno dosadašnjoj odredbi čl. 15.st.2. Zakona, propisano je da porezni obveznik može uvećati osobni odbitak za darovanja dana u tuzemstvu u naravi i u novcu doznačenim na račun za plaćanje sukladno propisu kojim se uređuje platni promet, a u kulturne, odgojno-obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, športske i vjerske svrhe, udrugama i drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, do visine 2% primitaka za koje je u tekućoj godini podnesena godišnja porezna prijava i utvrđen godišnji porez na dohodak ili je proveden poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak.

Prema izmjenama čl. 15. st.3. Zakona, iznimno se osobni odbitak poreznog obveznika može uvećati za darovanja dana iznad propisane visine, pod uvjetom da su dana za svrhe utvrđene strateškim projektima prema posebnim propisima ili strategijom nadležnih ministarstava na temelju odluke nadležnog ministarstva donesene uz suglasnost Vlade RH.

➤ **Zaokruživanje na veći iznos ostvarenih primitaka po osnovi djelatnosti poljoprivrede i šumarstva i djelatnosti proizvodnje električne energije**

Prema izmjeni čl. 29.st.3. Zakona, djelatnost poljoprivrede i šumarstva obuhvaća korištenje prirodnih bogatstava zemlje i prodaju, odnosno zamjenu od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju, pri čemu fizičke osobe postaju po osnovi djelatnosti poljoprivrede i šumarstva, obveznicima poreza na dohodak, ako su po toj osnovi obveznici PDV-a prema posebnom zakonu ili ako po toj osnovi u poreznom razdoblju ostvare ukupni godišnji primitak veći od **10.685,00 eura** umjesto 10.684,19 eura.

Nadalje, djelatnošću proizvodnje električne energije smatra se djelatnost proizvodnje električne energije od strane krajnjih kupaca s vlastitom proizvodnjom električne energije uz ispunjenje ostalih uvjeta propisanih propisom kojim se uređuje preuzimanje električne energije od krajnjih kupaca s vlastitom proizvodnjom ili korisnika postrojenja za samoopskrbu.

Prema izmjenama čl. 29.st.4. Zakona, fizičke osobe postaju obveznicima plaćanja poreza na dohodak, ako kao proizvođači električne energije i kao krajnji kupci s vlastitom proizvodnjom, koji su prethodno bili proizvođači električne energije kao korisnici postrojenja za samoopskrbu, ostvare ukupan godišnji primitak **veći od 1.680,00 eura** odnosno trostruki iznosa osnovnog osobnog odbitka (3 x 560,00 eura), umjesto četverostrukog iznosa osnovice osobnog odbitka (4 x 331,81 eura = 1.327,24 eura) koji se iznos primjenjuje do 31. prosinca 2023. godine.

➤ **Zaokruživanje na veći iznos poslovnih izdataka za proizvode i robu iz asortimana poreznog obveznika koji se poklanjaju kupcima**

Prema čl. 32. st. 12. Zakona, zaokruženi su na viši iznos poslovni izdaci koji se odnose na proizvode i robu iz asortimana poreznog obveznika, koji su prilagođeni za te svrhe s oznakom »nije za prodaju« te druge reklamne predmete s nazivom tvrtke, proizvoda i drugog oblika reklame (čaje, pepeljare, stolnjaci, podmetači, olovke, rokovnici, privjesci i slično), koji su dani za uporabu u prodajnom prostoru kupca, ako je njihova pojedinačna vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost **do 22,00 eura**, umjesto dosadašnjeg propisanog iznosa do 21,24 eura.

➤ **Povećani iznos za stvari i prava koja se unose u popis dugotrajne imovine**

Izmjenama čl. 35.st.2.Zakona, povećan je iznos za stvari i prava koja se unose u popis dugotrajne imovine sa 464,53 eura na **665,00 eura**. To znači da će se u popis dugotrajne imovine unositi stvari i prava, ako su njihove nabavne cijene, odnosno troškovi proizvodnje (nabavna vrijednost)

veći od 665,00 eura i ako je njihov vijek trajanja dulji od godinu dana. Prava ulaze u popis dugotrajne imovine samo ako je kod njihove nabave plaćena naknada.

➤ **Zaokruživanje na veći iznos mirovine koje su ostvarene iz inozemstva a na koju se plaća predujam poreza na dohodak**

Porezni obveznik rezident koji ostvaruje mirovinu iz inozemstva ili u inozemstvu, predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada po osnovi te mirovine uplaćuje prema rješenju Porezne uprave do posljednjeg dana u mjesecu za tekući mjesec, odnosno tromjesečno do posljednjeg dana svakog tromjesečja, ako je utvrđeni mjesečni predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak do **15,00 eura** umjesto sadašnje odredbe od 13,27 eura.

➤ **Izjednačenje početka računanja razdoblja otuđenja financijske imovine**

Odredbom čl. 67.st.9 i 10. Zakona o porezu na dohodak propisano je da ako se financijska imovina stečena darovanjem otuđi u roku od dvije godine od dana nabave darovatelja, otuđitelju (daroprimatelju) utvrđuje se dohodak od kapitala, te se u tome slučaju danom nabave financijske imovine za otuđitelja (daroprimatelja) smatra dan nabave pravnog prednika (darovatelja). Nadalje, ako se naknadno otuđi financijska imovina koja je stečena otuđenjem između bračnih drugova i srodnika u prvoj liniji te drugih članova uže obitelji i/ili otuđenjem između razvedenih bračnih drugova koje je u neposrednoj svezi s razvodom braka i/ili otuđenjem koje je u neposrednoj svezi s nasljeđivanjem, po osnovi kapitalne dobiti koja se pri tom ostvari, utvrđuje se dohodak od kapitala, pri čemu se danom stjecanja financijske imovine isto smatra **dan nabave pravnog prednika**, umjesto zamijenjene odredbe *dan prvotnog stjecanja kada je primijenjeno izuzeće od oporezivanja*.

Radi navedenog, nejasnoće u primjeni će se izbjeći izjednačavanjem početaka računanja razdoblja od dvije godine neovisno radi li se o otuđenju financijske imovine stečene darovanjem ili otuđenju financijske imovine izvršene između bračnih drugova i srodnika u prvoj liniji, drugih članova uže obitelji, razvedenih bračnih drugova ili je otuđenje u neposrednoj svezi s razvodom braka.

➤ **Oporezivanje ostvarenog dohotka u 2023. godini prema sadašnji odredbama Zakona o porezu na dohodak**

Oporezivanje dohotka koji je ostvaren do 31. prosinca 2023. godine, obavlja se po Zakonu o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16. – do 151/22), čije se odredbe sada primjenjuju.

➤ **Usklađenje Zakona s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak**

Prema izmijenjenim odredbama Zakona, propisano je da će ministar financija u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu, uskladiti Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. do 56/23.), Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalne djelatnosti (Nar. nov., br. 1/20. –

15/23.) te Pravilnik o paušalnom oporezivanju djelatnosti iznajmljivanja i organiziranja smještaja u turizmu (Nar. nov., br. 1/19. – 156/22.) s odredbama Zakona.

5. IZMJENE I DOPUNE DRUGIH ZAKONA

Osim Zakona o porezu na dohodak, u Narodnim novinama br. 114/23, objavljene su izmjene i dopune drugih 8 poreznih zakona, od kojih su najznačajnije izmijenjene odredbe navedene u tabeli.

Tabela broj 5. Izmjene Zakona u sklopu 6. kruga porezne reforme

Red. br.	Naziv Zakona	Najznačajnije izmjene i dopune
1.	Zakon o lokalnim porezima	-ukidanje prireza porezu na dohodak -proširenje raspona za plaćanje poreza na kuće za odmor od 0,60 eura do 5,00 eura /m ²
2.	Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	-promjena u raspodjeli udjela za nepreuzete decentralizirane funkcije uključujući funkciju vatrogastva, -promjena parametara u načinu izračuna sredstava fiskalnog izravnjanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Iz izračuna kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda koji se koriste za izračun sredstava fiskalnog izravnjanja, potrebno je isključiti prihode od prireza porezu na dohodak.
3.	Zakon o doprinosima	- smanjenje osnovice za obračun doprinosa za I stup mirovinskog osiguranja za bruto plaće do 1.300,00 eura (na način da država preuzima dio troškova uplate mirovinskih doprinosa za radnike s malim plaćama, pri čemu olakšica neće utjecati na smanjenje prava iz MO po umirovljenju.) Za iznos bruto mjesečne plaće do 700,00 eura umanjene mjesečne osnovice za obračun doprinosa za I stup MO iznosi 300,00 eura. Ako iznos bruto mjesečne plaće iznosi od 700,01 eura do 1.300,00 eura iznos umanjenja mjesečne osnovice izračunava se kao umnožak koeficijenta 0,5 i razlike najvišeg iznosa bruto mjesečne plaće na kojeg se primjenjuje pravo na umanjenje mjesečne osnovice u iznosu 1.300,00 eura i ukupnog iznosa bruto plaća za određeni mjesec. - proširenje koeficijenata za izbor više osnovice za plaćanje doprinosa osiguranicima koji su obveznici doprinosa za svoje osobno osiguranje. Obveznici plaćanja doprinosa samostalno odlučuju o izboru više osnovice slobodnim određivanjem većeg koeficijenta. Mjesečna osnovica za obračun doprinosa propisana je kao umnožak iznosa prosječne plaće i određenog koeficijenta. Trenutno koeficijenti su cijeli brojevi od 1.-6 / prijedlog 0,75; 1; 1,5; 2; 2,5...
4.	Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom	- od 1. siječnja 2024. godine dostava podataka o napojnici u sustav fiskalizacije ako je račun naplaćen sredstvima koja se smatraju prometom gotovine i ako takav podatak postoji, -usklađenje odredbi Zakona u kojima su iznosi izraženi u kunama a koje se odnose na plaćanje gotovim novcem između poreznih obveznika odnosno obveznika fiskalizacije kao i

		novčane kazne za porezne prekršaje, s odredbama Zakona o uvođenju eura kao službene valute u RH
5.	Zakon o porezu na dobit	<ul style="list-style-type: none"> - zaokruživanje iznosa u eurima u korist poreznih obveznika, - povećanje iznosa vrijednosti dugotrajne imovine na koju se primjenjuje obračun amortizacije u korist poreznog obveznika na 665,00 eura, - utvrđivanje roka za plaćanje poreza na dobit po godišnjem obračunu na određeni datum (zadnji dan roka za podnošenje porezne prijave odnosno 30. travnja a neovisno od datuma kada je prijava podnesena), - ukidanje poreza po odbitku za istraživanje tržišta, poreznog i poslovno savjetovanje, - ukidanje poreza po odbitku za isplate dividendi poduzetnicima s područja Europskog gospodarskog prostora (uz EU proširenje oslobođenja za Norvešku, Island, Lihtenštajn), - povećanje stope poreza po odbitku za nesurađujuće jurisdikcije s 20% na 25%. Lista nesurađujućih jurisdikcija se ažurira redovito na razini EU radi čega je treba redovito pratiti.
6.	Zakon o PDV-u	<ul style="list-style-type: none"> - usklađenje s Direktivom Vijeća EU 2020/284 od 18. veljače 2020. u pogledu uvođenja određenih zahtjeva za pružatelje platnih usluga radi suzbijanja prekograničnih prijevara u vezi PDV-a, - uvodi se obveza pružateljima platnih usluga na razini EU za dostavu podataka kao bi se spriječilo izbjegavanje plaćanja PDV-a za nerezidente koji posluju u drugim državama članicama. Pružatelji platnih usluga dostavljat će podatke svako tromjesečje, do kraja mjeseca koji slijedi nakon završetka tromjesečja (za prvo tromjesečje 2024. do 30. travnja 2024. godine), - izmjena odredbi o ispravku porezne osnovice u slučaju nemogućnosti naplate cijelog ili dijela dospjelih potraživanja koji nisu naplaćeni dulje od jedne godine, - novi propisani prag za ulazak u sustav PDV-a povećava se na 40.000,00 eura s iznosa 39.816,84 eura.
7.	Zakon o poreznom savjetništvu	<ul style="list-style-type: none"> - pojednostavljenje stjecanja statusa poreznog savjetnika, - omogućavanje prekograničnog pružanja usluga za porezne savjetnike iz svih zemalja članica OECD-a, - omogućavanje zastupanja pred upravnim sudovima u sporovima vezanim za porezne postupke, - usklađenje sa Zakonom o uvođenju eura
8.	Zakon o administrativnoj suradnji u području poreza	<ul style="list-style-type: none"> - provedba Mnogostranih sporazuma nadležnih tijela o automatskoj razmjeni, - uvođenje Uredbe Vijeća u pogledu mjera za jačanje administrativne suradnje na području PDV-a.